

กลวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยในภาษาจีน: กรณีศึกษาหนังสือ
《畅游泰国》 Guide To Thailand

TRANSLATION STRATEGIES OF THE TOURIST ATTRACTIONS NAMES
IN CHINESE TO THAI:
A CASE STUDY OF 《畅游泰国》 GUIDE TO THAILAND BOOK

สุพรรณษา โต๊ะดอนทอง^{1*} และ จิราพร เนตรสมบัติผล²

Supansa Todongtong^{1*} and Jiraporn Netsombutphol²

สาขาภาษาจีนธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย^{1*, 2}

Bachelor of Arts program in Business Chinese, Bangkok, Thailand^{1*, 2}

Email: bow_bameaw28@hotmail.com^{1*}

Received: 2018-11-04

Revised: 2019-05-01

Accepted: 2019-07-26

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยในภาษาจีน โดยศึกษาผ่านหนังสือ 《畅游泰国》 หรือ Guide To Thailand รายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวทั้งหมด 142 รายชื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวภาษาจีนเป็นภาษาไทยทั้งหมด 6 กลวิธี ได้แก่ 1) แบบถอดเสียง 2) เอาความหมาย 3) แบบผสม 4) ขยายความ 5) ตั้งชื่อใหม่ 6) กลวิธีแบบอื่น ๆ

จากการศึกษา พบว่า กลวิธีการแปลที่พบมากที่สุด คือ กลวิธีการแปลแบบผสม มีจำนวน 82 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 57.74 อันดับที่ 2 กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ จำนวน 18 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 12.67 อันดับที่ 3 กลวิธีการแปลแบบขยายความ จำนวน 14 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 9.85 อันดับที่ 4 กลวิธีการแปลเอาความหมาย จำนวน 14 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 9.85 อันดับที่ 5 กลวิธีอื่น ๆ จำนวน 9 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.33 และอันดับที่ 6 กลวิธีการแปลแบบถอดเสียง จำนวน 5 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3.52 ตามลำดับ

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล สถานที่ท่องเที่ยว หนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand

ABSTRACT

The purpose of this research was to study translation strategies of the tourist attractions names in Chinese to Thai through studying all 142 tourist attractions name list in 《畅游泰国》 Guide to Thailand book. The tools used in the study were collected and analyzed using percentage. This study indicated that translators used 6 different strategies to translate a specific attraction name in Chinese to Thai which were: 1) transcription, 2) non-literal translation, 3) inconsistent mixture, 4) expansion, 5) new naming, and 6) other strategies.

The study found that the most translation strategies used was inconsistent mixture. There were 82 name list representing 57.74%. The second was translation strategy by giving new naming. There were 18 name list representing 12.67%. The third was translation strategy by expansion. There were 14 name list representing 9.85%. The fourth was non-literal translation. There were 14 name list representing 9.85%. The fifth was any other translation strategy. There were 9 name list representing 6.33%. The sixth was translation strategy by transcription. There were 5 name list representing 3.52% respectively.

Keywords: translation strategies, tourist attractions, 《畅游泰国》 Guide to Thailand book

บทนำ

ปัจจุบันภาษาจีนเริ่มเข้ามามีบทบาทกับประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากชาวจีนเดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมาก จากข้อมูลเดือนมกราคม - สิงหาคมในปี 2561 จะเห็นว่าชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยติดอันดับ 1 และสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยด้านการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ชาวจีน (Svetarundra, 2018) จึงทำให้ภาษาจีนเริ่มกระจายในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นป้ายบอกชื่อสถานที่ ป้ายบอกชื่อสินค้า รายการ

อาหาร ฯลฯ ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาจีนกลางเพิ่มขึ้น และสิ่งที่ไม่ได้ที่จะต้องมีการแปลเข้ามาเกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand ซึ่งเป็นหนังสือที่รวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวประเทศไทยโดยชาวจีน ในหนังสือจะเขียนเป็นภาษาจีนทั้งหมดจะมีการแปลชื่อเฉพาะบางชื่อในรูปของภาษาไทย หนังสือเล่มนี้จึงมีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวชาวจีนที่ประสงค์จะเข้ามา

ท่องเที่ยวในประเทศไทย ทั้งยังตอบโจทย์กับคนไทยที่ประสงค์จะแนะนำการท่องเที่ยวเพื่อจะประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ หรือประสงค์จะทำหนังสือท่องเที่ยวสร้างรายได้เสริม คณะผู้วิจัยจึงศึกษาทวิวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวจากหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand โดยศึกษาจากหลักการแปลชื่อเฉพาะภาษาไทยเป็นภาษาจีนที่มี 4 แบบของก่อดักดี ธรรมเจริญกิจ (Thummajaroenkit, 2010) ได้แก่ 1) การแปลทับศัพท์ที่มีความหมายในคำแปลแต่ไม่มีความหมายในภาษาไทยแต่อย่างใด 2) แปลเอาความหมาย 3) แปลทับศัพท์แต่ไม่มีความหมายในภาษาจีน 4) การตั้งชื่อใหม่ และข้อมูลของรัชนิโรจน์ กุลธำรง (Kunlatumrong, 2009) ที่ได้ยกแนวคิดของ Newmark ที่กล่าวว่า ชื่อเฉพาะที่มักใช้วิธีการทับศัพท์แบบการถอดเสียงมากกว่าวิธีการแปลเอาความหมาย ยกเว้นชื่อที่มีการแปลมานานแล้วและยอมรับทางสังคมแล้วก็ยังคงใช้การแปลเหมือนเดิม รวมถึงข้อมูลของ กนกพร นุ่มทอง (Numtong, 2011) ได้กล่าวว่าการแปลชื่อเฉพาะภาษาไทยเป็นภาษาจีน ผู้แปลจะต้องค้นคว้าให้แน่ชัดก่อนว่า คำนั้น ๆ เคยมีการแปลเป็นภาษาจีนไว้หรือไม่ หากคำนั้นเป็นที่ยอมรับและใช้กันทั่วแล้ว จะมาเปลี่ยนแปลงใหม่ไม่ได้เนื่องจากประเทศไทยมีชาวจีนที่มาตั้งรกรากในประเทศเป็นเวลานาน โดยเฉพาะชื่อสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศไทยที่มีชื่อภาษาจีนอยู่แล้ว หากใช้วิธีการทับศัพท์แบบถอดเสียงชื่อสถานที่ก็ต้องถอดเสียงด้วยภาษาถิ่น เช่น แต๊จิว ฮกเกี้ยน

ฯลฯ นอกจากนี้ การแปลชื่อเฉพาะเป็นภาษาจีนที่ใช้กันแพร่หลายบางครั้งอาจไม่เข้าเกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น จะเห็นได้ถึงความสำคัญของการแปลภาษาไทยในภาษาจีน ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทวิวิธีการแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวจากหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand เพื่อทำให้ทราบถึงความเป็นมาของชื่อสถานที่นั้น ๆ อีกทั้งยังช่วยให้คณะผู้วิจัยหรือผู้ที่สนใจ ได้จำชื่อสถานที่ท่องเที่ยว และสามารถนำไปเผยแพร่ให้ชาวจีนรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทวิวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยในภาษาจีน โดยศึกษาผ่านหนังสือ 《畅游泰国》
2. เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาทฤษฎีการแปลในงานแปลประเภทอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาเฉพาะชื่อสถานที่ท่องเที่ยวไทยที่ปรากฏในหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ รายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand จำนวน 142 รายชื่อ

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลดังนี้

1. คัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ รายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวจากหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand โดยเลือกจากชื่อที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยจำนวน 142 รายชื่อ ซึ่งหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือติดอันดับ Top 10 หนังสือขายดี ในเว็บไซต์ของจีน www.amazon.cn และเป็นหนังสือแนะนำเที่ยวเล่มเดียวที่มีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยเป็นภาษาจีนที่เขียนโดยชาวจีน

2. เก็บข้อมูลจากการศึกษาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการแปลชื่อเฉพาะ เช่น หนังสือวารสารงานวิจัยวิทยานิพนธ์ และเอกสารต่าง ๆ และนำมาหาค่าความถี่ร้อยละของกลวิธีวิธีที่ได้จากการศึกษา

3. ดำเนินการศึกษาวเคราะห์กลวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยว กลวิธีที่ได้จากการศึกษาประกอบด้วย กลวิธีการแปลแบบถอดเสียง กลวิธีการแปลเอาความหมาย กลวิธีการแปลแบบผสม กลวิธีการแปลแบบขยายความ กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ และกลวิธีการแปลแบบอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 6 วิธี เมื่อได้ข้อมูลแล้ว นำรายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่รวบรวมจากหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand มาจำแนกเข้าหมวดแต่ละประเภท ดังนี้

3.1 การแปลแบบถอดเสียง คือ การถอดเสียงชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยแปลเป็นภาษาจีน

3.2 การแปลแบบเอาความหมาย สังเกตได้จากการจากแปลโดยที่ชื่อในภาษาจีนและภาษาไทยจะมีความหมายเดียวกัน แต่โครงสร้างการวางของตำแหน่งคำจะแตกต่างกัน

3.3 การแปลแบบผสม สังเกตจากการมีกลวิธีแปลแบบถอดเสียงผสมกับการแปลเอาความหมายเข้าด้วยกันในภาษาจีน

3.4 การแปลแบบขยายความ จะคล้าย ๆ กับการแปลเอาความหมาย แต่มีการเพิ่มคำและละคำ จะไม่แปลเหมือนกันทั้งหมดในสองภาษา

3.5 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่ สังเกตได้จากชื่อในภาษาจีนจะแตกต่างจากภาษาไทยโดยสิ้นเชิง จะสื่อเป็นอีกความหมายหนึ่ง โดยแปลจากลักษณะเด่น ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และการนำชื่อย่อมาตั้งเป็นชื่อสถานที่

3.6 กลวิธีการแปลแบบอื่น ๆ เป็นกลวิธีการแปลที่มีการแปลหลายอย่าง หรือหลายปัจจัย นอกเหนือจากกลวิธีการแปลที่กล่าวไว้ จึงไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มการแปลดังกล่าวได้

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ศึกษากลวิธีการแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยในภาษาจีนจากหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand” คณะผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand มีทั้งหมด 6 กลวิธี ดังนี้

1. กลวิธีการแปลถอดเสียง เป็นการแปลถอดเสียงทั้งหมด ไม่มีการเสริมความภาษาไทย เช่น แม่สาย (湄赛) โดยคำว่า“湄” ทับศัพท์เลียนเสียงมาจากคำว่า “แม่” และคำว่า “赛” ทับศัพท์เลียนเสียงมาจากภาษาไทย คำว่า “สาย” จากการวิเคราะห์พบว่า กลวิธีการแปลแบบถอดเสียงมีจำนวน 5 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3.52

2. กลวิธีการแปลเอาความหมาย เป็นการแปลเอาความหมายทั้งหมด แต่โครงสร้าง

ทางภาษาแตกต่างกัน เช่น คำว่า สามเหลี่ยมทองคำ (金三角) โดยคำว่า “金” แปลเป็นไทยว่า “ทองคำ” และคำว่า “三角” แปลเป็นไทยว่า “สามเหลี่ยม” เมื่อนำมารวมกันก็จะแปลว่า “สามเหลี่ยมทองคำ” จากการวิเคราะห์พบว่า กลวิธีการแปลเอาความหมาย จำนวน 14 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 9.85

3. กลวิธีการแปลแบบผสม แต่ละวิธีมีกฎเกณฑ์แตกต่างกัน สามารถแบ่งได้เป็น 6 วิธี

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลวิธีการแปลแบบผสม

กลวิธีการแปลแบบผสม	จำนวน (รายชื่อ)	ร้อยละ
3.1 กลวิธีการแปลผสมถอดเสียงกับการแปลเอาความหมาย	60	73.17
3.2 กลวิธีการแปลผสมการเพิ่มคำบอกประเภทสถานที่	5	6.09
3.3 กลวิธีการแปลผสมการเพิ่มคำบอกรายละเอียดของสถานที่	4	4.87
3.4 กลวิธีการแปลผสมและการละคำบอกประเภทสถานที่	5	6.09
3.5 กลวิธีการแปลผสมและการละคำบอกรายละเอียดของสถานที่	4	4.87
3.6 กลวิธีการแปลผสมการละคำซ้ำ	4	4.87
รวม	82	100

จากตารางที่ 1 จะพบว่า กลวิธีการแปลแบบผสมมีจำนวนทั้งหมด 82 รายชื่อ กลวิธีการแปลแบบผสมสามารถแยกย่อยได้ 6 ประเภท แต่ละวิธีจะมีการใช้เทคนิคในการแปลแตกต่างกันออกไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการแปลผสมถอดเสียงกับการแปลเอาความหมาย พบจำนวน 60 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 73.17 เช่น วัดมหาธาตุ (玛哈泰寺) โดยคำว่า “玛哈泰” แปลเป็นไทยว่า “มหาธาตุ” ทับศัพท์การเลียนเสียงด้วยระบบพินอิน และแปลเอาความหมายของคำนามสามัญ คือ คำว่า “寺” แปลเป็นภาษาไทยว่า “วัด”

1.1 การแปลผสมการเพิ่มกลวิธีคำบอกประเภทสถานที่ พบจำนวน 5 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.09 เช่น คำว่า หมูเกาะพีพี (皮皮岛) เป็นการแปลที่มีการถอดเสียงและการแปลเอาความหมาย พร้อมทั้งมีการเพิ่มคำบอกประเภทสถานที่เข้ามาด้วย โดยทับศัพท์แบบถอดเสียงคำว่า “พีพี” เป็น “皮皮” แปลคำว่า “岛” แปลเป็นไทยว่า “เกาะ” เป็นส่วนของแผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบ ผู้แปลได้เพิ่มคำว่า “หมู” ไปด้วย เนื่องจาก “หมูเกาะ” อันหมายถึง ส่วนของแผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบแต่มีมากกว่าหนึ่งสถานที่ซึ่งหมูเกาะพีพีประกอบด้วย 2 เกาะใหญ่ ๆ คือ เกาะพีพีดอน (北部的大皮皮岛) กับเกาะพีพีเล (南部的小皮皮岛)

2. กลวิธีการแปลผสมการเพิ่มคำบอกรายละเอียดของสถานที่ พบจำนวน 4 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.87 เป็นกลวิธีการแปลที่มีทั้งการถอดเสียง และการแปลเอาความหมาย และการเพิ่มคำบอกรายละเอียดของสถานที่

เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพประกอบในภาษาไทย เช่น คำว่า สวนน้ำโคโคสแปรช เกาะสมุย (可可飞溅水上乐园) โดยคำว่า “可可” ทับศัพท์มาจากคำว่า “โคโค” คำว่า “飞溅” เป็นคำที่มีความหมายในภาษาอังกฤษ คือ “Splash” ส่วนภาษาไทยเขียนเป็น “สแปรช” เป็นการทับศัพท์มาจากเสียงภาษาอังกฤษอีกทีหนึ่ง คำว่า “水上” บนน้ำ “乐园” สวนสนุก เมื่อนำคำว่า “水上” มารวมกับ “乐园” ก็จะได้คำว่า “สวนน้ำ” นอกจากนี้ผู้แปลได้เพิ่มคำบอกรายละเอียดของสถานที่เข้าไปในภาษาแปล คำว่า “เกาะสมุย” ซึ่งในชื่อภาษาจีนไม่มีคำนี้ แต่ผู้แปลได้แปลเพิ่มเข้าไป เพื่อให้รู้ว่าที่แห่งนี้อยู่แถว เกาะสมุย

2.1 กลวิธีการแปลผสมและการละคำบอกประเภทสถานที่ พบจำนวน 5 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.09 เป็นกลวิธีการที่มีทั้งการถอดเสียง แปลเอาความหมาย และการละคำบอกรายละเอียดของสถานที่ แม้จะมีคำในภาษาจีนก็ตาม แต่เลือกที่จะไม่แปล เช่น คำว่า พิพิธภัณฑ์บ้านจิม ทอมป์สัน (吉姆·汤普森泰丝博物馆) ผู้แปลได้แปลคำว่า “จิม ทอมป์สัน” เป็นการถอดเสียงคำว่า “吉姆·汤普” และคำว่า “博物馆” แปลเป็นไทยว่า “พิพิธภัณฑ์” แต่ผู้แปลละคำบอกรายละเอียดของสถานที่ จึงไม่แปลคำว่า “泰丝” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยว่า “ผ้าไหมไทย” เป็นการแปลเอาตามความนิยมของคนไทย เพราะหากพูดถึง จิม ทอมป์สัน คนไทยจะรู้กันดีว่าเขามีความสำคัญอย่างไร ผู้แปลจึงเลือกที่จะละคำ เพราะถ้าหากแปลทั้งหมดจะแปลเป็น “พิพิธภัณฑ์ผ้าไหมไทยจิม ทอมป์สัน” การที่

ในภาษาจีนมีคำบอกรายละเอียด เป็นการเรียนรู้ทางประวัติได้จากชื่อเฉพาะ

3. กลวิธีการแปลผสมและการละคำบอกรายละเอียดของสถานที่พบจำนวน 4 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.87 เป็นกลวิธีการแปลโดยการทับศัพท์แบบถอดเสียงผสมกับการแปลเอาความหมาย และมีการละคำบอกประเภทสถานที่นั้น เช่น คำว่า กมลา (卡马拉海滩) โดยทับศัพท์ถอดเสียง คำว่า “กมลา” ในภาษาไทยภาษาจีนเป็นคำว่า “卡马拉” คำว่า “海滩” แปลเป็นไทยว่า “หาด” ผู้แปลไม่ได้แปลคำบอกประเภทสถานที่ ซึ่งในภาษาไทยใช้เป็นทางการว่า “หาดกมลา”

4. กลวิธีการแปลผสมการละคำซ้ำพบจำนวน 4 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.87 เป็นกลวิธีการแปลถอดเสียงผสมกับการแปลเอาความหมาย แต่การถอดเสียงในที่นี้ ไปซ้ำคำ

ในการแปลความหมายคำนามสามัญในภาษาจีน เช่น คำว่า วัดเจ้าพระยาไทหรือวัดใหญ่ชัยมงคล (瓦崖差蒙空寺) โดยคำว่า “瓦崖差蒙空” เป็นการทับศัพท์เลียนเสียงจากคำว่า “วัดใหญ่ชัยมงคล” ตามการถอดเสียง จากระบบพินอิน และคำว่า “寺” มีความหมายว่า “วัด” จะเห็นได้ว่า “瓦” กับ “寺” จะมีการแทนคำเป้าหมายเดียวกัน แต่สองคำนี้จะมีความหมายไม่เหมือนกันในภาษาจีน หากแปลออกมาทั้งหมดจะเป็น “วัดวัดใหญ่ชัยมงคล” ซึ่งการแปลแบบนี้ทำให้ภาษาฟังแล้วไม่ลื่นหู ผู้แปลจึงต้องแปลตามการใช้ภาษาของคนไทยเป็น “วัดใหญ่ชัยมงคล” จากการวิเคราะห์พบว่า กลวิธีการแปลแบบผสม มีจำนวนทั้งหมด 82 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 57.74

5. กลวิธีการแปลแบบขยายความโดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลวิธีการแปลแบบขยายความ

กลวิธีการแปลแบบขยายความ	จำนวน (รายชื่อ)	ร้อยละ
4.1 กลวิธีการแปลแบบขยายความจากชื่อเดิม	1	7.14
4.2 กลวิธีการแปลแบบขยายความโดยการละคำ	7	50
4.3 กลวิธีการแปลแบบขยายความโดยการเพิ่มคำ	6	42.85
รวม	14	100

จากตารางที่ 2 สามารถอธิบายรายละเอียดกลวิธีการแปลแบบขยายความได้ดังนี้

1. กลวิธีการแปลแบบขยายความ จากชื่อเดิม พบจำนวน 1 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 7.14 กลวิธีการแปลแบบขยายความ จากชื่อเดิม ชื่อในภาษาจีนจะไม่ค่อยแตกต่างกับชื่อภาษาไทยมากนัก อาจเป็นการใช้คำแทนในภาษาไทย เช่น คำว่า พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร (泰国国家博物馆) คำว่า “博物馆” แปลเป็นภาษาไทยว่า “พิพิธภัณฑ์สถาน” คำว่า “国家” แปลว่า “แห่งชาติ” และคำว่า “泰国” แปลเป็นภาษาไทยว่า “ประเทศไทย” ซึ่งคำว่า “泰国” ในที่นี้จะเปลี่ยนคำแทนคำว่า “พระนคร”

2. กลวิธีการแปลแบบขยายความ โดยการละคำพบจำนวน 7 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 50 เป็นกลวิธีการแปลที่ละคำขยายความออกไปในภาษาไทยแต่ยังคงมีคำขยายความในภาษาจีน เช่น คำว่า เมืองโบราณ (古城七十二府) ในภาษาจีน “古城” แปลเป็นภาษาไทยว่า “เมืองโบราณ” แต่ในภาษาจีนยังมีคำว่า “七十二府” แปลเป็นไทยว่า “เจ็ดสิบสองจังหวัด” ผู้แปลใช้การละคำ แต่คำในภาษาจีนขยายความว่าเป็นเมืองโบราณ เพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นชาวจีนเข้าใจแต่ในภาษาไทยคนไทยมักจะเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า “เมืองโบราณ”

เป็นการจำลองสร้างโบราณสถาน ปุชนียสถาน วัดโบราณ พระราชวังต่างๆ ที่สำคัญในประเทศไทยให้มีขนาดเล็กลง หรือบางแห่งเท่าแบบจริงมาไว้ในสถานที่เดียวกัน

3. กลวิธีการแปลแบบขยายความ โดยการเพิ่มคำพบจำนวน 6 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 42.85 เป็นกลวิธีเพิ่มคำขยายความเข้ามาในภาษาไทยถึงแม้ภาษาจีนจะไม่มีเช่น คำว่า สวรรค์ดรีมเวิลด์ (梦幻世界) คำว่า “梦幻” แปลเป็นไทยว่า “ความฝัน” และคำว่า “世界” แปลเป็นไทยว่า “โลก” มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษ ถึงแม้ชื่อในภาษาจีนจะไม่ได้บอกถึงประเภทของสถานที่ แต่ในการแปลเป็นภาษาไทยผู้แปลได้เพิ่มคำบอกประเภทของสถานที่ และคำว่า “梦幻世界” หากแปลเอาความหมายแปลว่า “ดรีมเวิลด์” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Dreamworld” ในภาษาไทยจะแปลว่า “โลกแห่งจินตนาการ” ผู้แปลจึงมีการเพิ่มคำว่า “สวรรค์” เข้าไปในภาษาไทยเพื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าเป็นสถานที่ใด ถึงแม้ในภาษาจีนจะไม่มีคำบอกประเภทก็ตามจากการวิเคราะห์พบว่า กลวิธีการแปลแบบขยายความ จำนวนทั้งหมด 14 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 9.85

4. กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ สามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 แบบ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่

กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่	จำนวน (รายชื่อ)	ร้อยละ
1. กลวิธีการแปลแบบบรรยาย	13	72.22
2. กลวิธีการแปลแบบชื่อย่อ	5	27.77
รวม	18	100.00

จากตารางสามารถอธิบายรายละเอียดกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ได้ดังนี้

1. กลวิธีการแปลแบบบรรยาย เป็นการตั้งชื่อใหม่ โดยสามารถแยกย่อยได้เป็น 3 วิธี ได้แก่ กลวิธีการแปลบรรยายลักษณะเด่น กลวิธีการแปลบรรยายทางประวัติศาสตร์ และกลวิธีการแปลบรรยายทางภูมิศาสตร์ พบการแปลลักษณะนี้จำนวน 13 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 72.22

2. กลวิธีการแปลบรรยายลักษณะเด่น เป็นการแปลที่เอาลักษณะเด่นของสถานที่นั้นมาตั้งเป็นชื่อสถานที่ท่องเที่ยว การแปลในลักษณะแบบนี้จะทำให้ผู้อ่านทราบถึงลักษณะเด่นของสถานที่นั้นและสามารถเดาได้ว่าสถานที่นั้นมีความสำคัญอย่างไร ทำให้ง่ายต่อการจดจำ จำนวน 10 รายชื่อ เช่น คำว่า วัดพระธาตุดอยสุเทพ (双龙寺) คำว่า “双龙” แปลว่า “มังกรคู่” และคำว่า “寺” แปลว่า “วัด” ความหมายของชื่อใหม่จะแปลเป็น “วัดมังกรคู่” ซึ่งมังกรคู่ในที่นี้หมายถึงพญานาคที่อยู่ทางขึ้นดอย พญานาคจะอยู่สองฝั่งของราวบันไดที่เป็นลักษณะที่เด่นให้นักท่องเที่ยวได้เห็น

3. กลวิธีการแปลบรรยายทางประวัติศาสตร์ ชื่อสถานที่บางชื่อเป็นการนำข้อมูลทางประวัติศาสตร์มาตั้งเป็นชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ผู้แปลจะต้องมีความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่แห่งนั้น เนื่องจากชื่อที่ตั้งมีความหมายเป็นที่เข้าใจได้สำหรับผู้อ่านในเวลาเดียวกันจะต้องเป็นชื่อที่มีการยอมรับของคนไทยด้วย การแปลในลักษณะนี้มีจำนวน 1 รายชื่อ เช่น คำว่า เยวราช (唐人街) คำว่า “เยวราช” มีความหมายว่า พระราชาที่ทรงพระเยาว์ ในที่นี้หมายถึง รัชกาลที่ 5 ที่ขึ้นครองราชย์ เมื่อมีพระชนมายุเพียง 15 พรรษา ส่วนคำว่า “唐人” นั้น ศศรัักษ์ เพชรเชิดชู (Phetchertchu, 2009) กล่าวว่าคำนี้สื่อถึงชาวจีนโพ้นทะเลเพราะชาวจีนโพ้นทะเล มักเรียกตนเองว่าเป็น “唐人仔” แปลว่าลูกหลานราชวงศ์ถัง เนื่องจากชาวจีนรู้สึกชื่นชมและยกย่องความเจริญรุ่งเรืองในสมัยราชวงศ์ถัง ในที่นี้จึงแปลว่า คนเชื้อสายจีน เนื่องด้วยพื้นที่ในเยวราชมีคนเชื้อสายจีนอาศัยอยู่จำนวนมาก

4. กลวิธีการแปลบรรยายทางภูมิศาสตร์ ชื่อสถานที่บอกชื่อให้การบรรยายทางภูมิศาสตร์ หรือทางกายภาพ เป็นลักษณะที่เห็นภายนอก เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงลักษณะของสถานที่นั้น การแปลในลักษณะนี้มี จำนวน 3 รายชื่อ เช่น คำว่า วัดเบญจมบพิตร (云石寺) คำว่า “云石” แปลเป็นไทยว่า “หินอ่อน” และคำว่า “寺” แปลเป็นไทยว่า “วัด” ความหมายของชื่อใหม่จะแปลเป็น “วัดหินอ่อน” ข้อมูลจาก ธรรมะไทย (Dhammatha, 2018) วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ว่า “The Marble Temple” เพราะพระอุโบสถพระระเบียง ประดับด้วยหินอ่อนที่ตีที่สุดจากประเทศอิตาลี สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เป็นลักษณะทางกายภาพที่งดงาม ส่วนในภาษาไทย เดิมชื่อว่า “วัดแหลม” หรือ “วัดไทรทอง” และต่อมา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานนามวัดใหม่ว่า “วัดเบญจมบพิตร” ซึ่งมีความหมายว่าเป็นวัดของเจ้านาย 5 พระองค์ หรือวัดที่เจ้านาย 5 พระองค์ทรงปฏิสังขรณ์ขึ้น

5. กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยใช้ชื่อย่อ พบการแปลในลักษณะนี้ 5 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 27.77 เป็นกลวิธีการแปลที่นำชื่อของกษัตริย์หรือราชวงศ์มาตั้งเป็นชื่อสถานที่ เนื่องจากชื่อของพระมหากษัตริย์ของไทยมีชื่อที่ค่อนข้างยาว จึงมีการย่อชื่อพระนามของกษัตริย์ลง เช่น คำว่า พระราชวังเดิม (郑王宫) พระราชวังเดิมเป็นพระราชวังหลวงของพระเจ้าตากสินมหาราช โดยพระองค์โปรดสั่งให้สร้างขึ้นภายหลังการกู้เอกราชของ

ชาติไทย พ.ศ. 2310 และใช้เป็นที่พักประทับหรือว่าราชการ เหตุที่ชื่อว่า “พระราชวังเดิม” เนื่องจากพระพุทธรูปฟ้าจุฬาลงกรณ์มหาราชเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติทรงย้ายราชธานีมาอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาและทรงสร้างพระบรมมหาราชวังขึ้นเป็นที่ประทับพระราชวังกรุงธนบุรี จึงได้รับการเรียกขานว่า “พระราชวังเดิม” พระราชวังเดิมถือเป็นพระราชวังที่มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าตากสินเป็นอย่างมาก ในภาษาจีนจึงแปลพระราชวังแห่งนี้ว่า “郑王宫” ความหมายใหม่ของชื่อ คือ “พระราชวังพระเจ้าตากสิน” (Boonlerd, 2014) จากการวิเคราะห์พบว่า กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ จำนวนทั้งหมด 18 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 12.67

6. กลวิธีแบบอื่น ๆ พบจำนวน 9 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.33 เช่น คำว่า หาดจอมเทียน (乔木提恩海滩) โดยคำว่า “乔木提恩海滩” ผู้แปลแปลว่า “หาดจอมเทียน” ซึ่งคำว่า “乔木” แปลเป็นไทยตามในพจนานุกรมจีน-ไทย (Tienchai, 2010) ว่า “ต้นไม้ที่สูงใหญ่” ซึ่งต้นไม้ที่อยู่บริเวณหาดจอมเทียนก็คือ ต้นตาล เนื่องจากมีทิวต้นตาลขึ้นเป็นแนวยาวตลอดตั้งแต่หัวหาดจนสุดปลายหาด คำว่า “提恩” แปลในพจนานุกรมจีน-ไทย (Tienchai, 2010) เป็น “หิว ถือ” คำว่า “恩” แปลว่า “บุญคุณ” ซึ่งคำว่า “提恩” มารวมกันนั้นไม่มีความหมาย คณะผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าเป็นการถอดเสียงมาจากคำว่า “เทียน” ตามเสียงพินอิน “tiēn” เพราะในภาษาอังกฤษเขียนทับศัพท์เป็น tien (เทียน) และคำว่า “海滩” ก็แปลเป็นไทยว่า “หาด” ซึ่งเป็น

การผสมผสานกันทั้งลักษณะเด่นของสถานที่
แห่งนั้น ทั้งยังมีการถอดเสียง และการแปลเอา
ความหมายคำนามหลัก ส่วนในชื่อภาษาไทย
“หาดจอมเทียน” เนื่องจากมีตำนานปรัมปราประจำ
ท้องถิ่นเรื่อง พระนางจอมเทียน เล่าขานถึงที่มา
ของชื่อหาดและชื่อสถานที่ใกล้เคียงกับหาดจอมเทียน
หลายแห่ง

กลวิธีแบบตั้งชื่อใหม่ มีจำนวน 18 รายชื่อ คิดเป็น
ร้อยละ 12.67 กลวิธีการแปลแบบขยายความ
และการแปลเอาความหมายมีจำนวน 14 รายชื่อ
คิดเป็นร้อยละ 9.85 กลวิธีการแปลแบบอื่น ๆ
มี 9 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.33 และกลวิธี
การแปลที่พบน้อยที่สุด คือ กลวิธีการแปล
แบบถอดเสียง ที่มีจำนวน 5 รายชื่อ คิดเป็น

ตารางที่ 4 ประเภทของกลุ่มกลวิธีการแปลที่พบจากหนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand
ที่มีแปลภาษาไทย จำนวนทั้งหมด 142 รายชื่อ

กลวิธีการแปลที่พบ	จำนวน (รายชื่อ)	ร้อยละ
1. กลวิธีการแปลแบบถอดเสียง	5	3.52
2. กลวิธีการแปลเอาความหมาย	14	9.85
3. กลวิธีการแปลแบบผสม	82	57.74
4. กลวิธีการแปลแบบขยายความ	14	9.85
5. กลวิธีแบบตั้งชื่อใหม่	18	12.67
6. กลวิธีแบบอื่น ๆ	9	6.33
รวม	142	100

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่ากลวิธี
การแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวกลวิธีการแปลชื่อ
สถานที่ท่องเที่ยวภาษาจีนเป็นภาษาไทยจาก
หนังสือ 《畅游泰国》 Guide To Thailand
ที่มีทั้งหมด 142 รายชื่อ กลวิธีการแปลที่พบ
มากที่สุด คือ กลวิธีการแปลแบบผสม ซึ่งมี
จำนวน 82 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 57.74 รองลงมาเป็น

ร้อยละ 3.52 และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำกลวิธี
การแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยว 6 กลวิธี มาจำแนก
กลวิธีการแปลของแต่ละจังหวัดที่มีทั้งหมด
15 จังหวัด พบว่ากลวิธีการแปลที่นิยมใช้
มากที่สุด คือ กลวิธีการแปลแบบผสม สอดคล้อง
กับข้อมูลข้างต้นเนื่องจากการแปลในลักษณะนี้
ถึง 10 จังหวัด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการเปลี่ยนชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาจีนเป็นภาษาไทยจากหนังสือ《畅游泰国》Guide To Thailand สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

อันดับที่ 1 คือ กลวิธีการแปลแบบผสมจำนวนทั้งหมด 82 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 57.74 กลุ่มการแปลแบบผสมมีจำนวน 6 วิธี ดังนี้

1. กลวิธีการแปลผสมถอดเสียงกับการแปลเอาความหมายมี 60 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 72.28 เช่น คำว่าวัดสะพานหิน (沙攀辛寺) วัดมหาธาตุ (玛哈泰寺) ดอยสุเทพ (素贴山) ชื่อภาษาจีนมีลักษณะภาษาที่เหมาะสมกับการทับศัพท์เนื่องจากคำบางคำในภาษาไทยอาจไม่มีในภาษาจีน สอดคล้องกับแนวคิดของ Newmark ว่า การแปลทับศัพท์ในภาษาจีนจะไม่ควรใช้คำที่มีความหมาย และแนวคิดของ กนกพร นุ่มทอง (Numtong, 2011) เพราะอาจทำให้ภาษาผิดเพี้ยนไปจากภาษาฉบับแปลในที่นี้จะมีการแปลเอาความหมายด้วยเพื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าเป็นสถานที่ประเภทใด ในรูปแบบนี้จะเป็นคำสามตัว

2. กลวิธีการแปลผสมการเพิ่มคำบอกประเภทสถานที่ที่มี 5 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.02 เช่น คำว่า หมู่เกาะพีพี (皮皮岛) วัดพระธาตุ-ดอยสุเทพ (素贴寺) ภูเก็ตไซมอนคาบาเรต์โชว์ (西蒙人妖秀) เป็นการทับศัพท์ถอดเสียงและมีการแปลเอาความหมายโดยมีการเพิ่มคำเข้ามาในการแปล เพื่อให้เห็นเด่นชัดขึ้น

3. กลวิธีการแปลผสมการเพิ่มคำบอกรายละเอียดของสถานที่ที่มี 5 รายชื่อ

คิดเป็นร้อยละ 6.02 วัดพระธาตุแม่เย็น (美音寺) จังหวัดเกาสงยี่วัฒนธรรมเชียงใหม่ (清迈文化中心) สวนน้ำโคโคสแปรช เกาะสมุย (可可飞溅水上乐) เป็นคำที่นำมาทับศัพท์เป็นชื่อเฉพาะ เป็นคำที่ออกเสียงง่าย เขียนง่าย และจำได้ง่าย ทั้งยังมีค่านามหลักที่บ่งบอกว่า เป็นสถานที่แบบไหนและมีการแปลเพิ่มคำเข้าไปเพื่อให้เข้าใจได้มากขึ้น โดยการเพิ่มคำบอกรายละเอียดเข้าไป

4. กลวิธีการแปลผสมและการลดคำบอกประเภทสถานที่ที่มี 5 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.02 สยามนิรมิต (暹罗梦幻剧场) กมลา (卡马拉海滩) อ่าวนาง (奥南海滩) เป็นทับศัพท์ถอดเสียงและมีการแปลเอาความหมาย โดยมีการแปลลดคำบอกประเภทสถานที่ ในการเรียกขานได้ง่าย เป็นที่คุ้นหูของคนในสังคมไทย เป็นการใช้ภาษาแปลให้มีความกระชับ

5. กลวิธีการแปลผสมและการลดคำบอกรายละเอียดของสถานที่ที่มี 4 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.81 เช่น พิพิธภัณฑ์บ้านจิมทอมป์สัน (吉姆·汤普森泰丝博物馆) ตลาดนัดจตุจักร (乍都乍周末市场) แสดงทิฟฟานี (蒂芬尼人妖秀) เป็นกลวิธีการที่ทั้งการถอดเสียง แปลเอาความหมาย และการลดคำบอกรายละเอียดของสถานที่ แม้จะมีคำในภาษาจีนก็ตาม แต่เลือกที่จะไม่แปล เพื่อไม่ให้ภาษาแปลมีความยาวจนเกินไป

6. กลวิธีการแปลผสมการลดคำซ้ำมี 4 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.87 เช่น วัดใหญ่ชัยมงคล (瓦崖差蒙空寺) เกาะยาว (阁遥岛)

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา (赵衫帕雅国王博物馆) ในภาษาจีนที่มีการซ้ำคำ โดยที่มากการถอดเสียง และการแปลเอาความหมาย

อันดับที่ 2 กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ จำนวน 18 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 12.67 กลวิธีการแปลที่อยู่ในกลุ่มการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ มีจำนวน 2 วิธี ได้แก่

1. กลวิธีการแปลแบบบรรยายมี 13 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 72.22 โดยกลวิธีการแปลนี้จะแยกย่อยไปอีก 3 แบบ

1.1 ลักษณะเด่นเป็นการนำลักษณะเด่นของสถานที่นั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ถึงความสำคัญของสถานที่นั้น เป็นชื่อที่สั้น ไม่ยาวมากเกินไป เช่น วัดพระธาตุดอยสุเทพ (双龙寺) จะเห็นได้ว่า ชื่อในภาษาไทยกับภาษาจีนจะไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากการนำลักษณะเด่นของสถานที่นั้นมาตั้งเป็นชื่อสถานที่โดยที่วัดพระธาตุดอยสุเทพ มีบันไดพญานาค 2 ฝั่ง จึงนำลักษณะเด่นมาตั้งชื่อ

1.2 ประวัติศาสตร์ เป็นการนำความรู้ทางประวัติศาสตร์มาตั้งเป็นชื่อสถานที่ซึ่งในภาษาจีนกับภาษาไทยจะไม่สอดคล้องกัน เช่น เยวราช (唐人街) คำว่า 唐人 หมายถึง ชาวจีนโพ้นทะเล หรือคนเชื้อสายจีน ซึ่งอิงตามประวัติศาสตร์ เยวราช เป็นสถานที่ที่มีคนเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในภาษาไทย คำว่า “เยวราช” มีความหมายว่า พระราชาที่ทรงพระเยาว์ หมายถึง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ขึ้นครองราชย์

มีพระชนมายุเพียง 15 พรรษา ถือเป็นการแสดงชื่อสถานที่ท่องเที่ยวผ่านประวัติศาสตร์เนื่องจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์ที่มีผลต่อกลวิธีการแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยว (Phetcherchu, 2009)

1.3 ภูมิศาสตร์หรือทางกายภาพ เป็นการบอกถึงลักษณะที่เห็นภายนอก เป็นการแปลเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงลักษณะของสถานที่นั้น เช่น วัดเบญจมบพิตร (云石寺) ในชื่อภาษาจีนกับภาษาไทยจะไม่สอดคล้องกัน เป็นการแปลที่นำสิ่งที่มองเห็นจากลักษณะภายนอกมาตั้งเป็นชื่อสถานที่ในภาษาจีน แต่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วโลกว่า “The Marble Temple” ซึ่งจะสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ว่าสถานที่ที่ชาวต่างชาติรู้จัก หรือยกย่องว่าเด่นในด้านใด ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ศศรัทษ์ เพชรเชิดชู (Phetcherchu, 2009) เรื่องปัจจัยการก่อให้เกิดกลวิธีการแปล

2. กลวิธีการแปลแบบชื่อย่อมี 5 คิดเป็นร้อยละ 27.77 เป็นกลวิธีการแปลที่นำชื่อของพระมหากษัตริย์ ราชวงศ์ มาตั้งเป็นชื่อสถานที่นั้น ซึ่งจะสอดคล้องกับปัจจัยให้การแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวเกี่ยวกับชื่อบุคคลของ ศศรัทษ์ เพชรเชิดชู (Phetcherchu, 2009) ในลักษณะที่เป็นชื่อย่อ เนื่องจากพระนามของพระมหากษัตริย์ไทยจะมีลักษณะค่อนข้างยาว จึงต้องมีการย่อชื่อให้สั้นลง เช่น พระราชวังเดิม (邦王宫) โดยคำว่า 邦王 เป็นชื่อของกษัตริย์ไทย แต่ในภาษาไทยแปลเป็น พระราชวังเดิม ซึ่งการแปลในลักษณะทำให้เห็นว่า สถานที่

ที่เป็นการตั้งชื่อโดยใช้พระนามของกษัตริย์ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่นั้นกับ พระมหากษัตริย์องค์นั้น

อันดับที่ 3 และอันดับที่ 4 คือ กลวิธีการ แปลแบบขยายความ และกลวิธีการ แปลเอา ความหมาย สองกลวิธีนี้มีจำนวน 14 รายชื่อ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.85

กลวิธีการ แปลแบบขยายความ เป็น กลวิธีการ ขยายในภาษาจีน ในภาษาไทยก็อาจ จะมีแบบเพิ่มคำ หรือลดคำมีอยู่ 3 วิธี

1. กลวิธีการ แปลแบบขยายความ จากชื่อเดิม จำนวน 1 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 7.14 เป็นกลวิธีการ ที่ขยายความจากชื่อเดิม โดยที่ชื่อ ในภาษาจีนจะไม่ค่อยแตกต่างกับชื่อภาษาไทย มากนัก เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร (泰国国家博物馆) เป็นการใช้คำแปลแทนที่ คำจริง โดยในที่นี้ในภาษาจีนใช้คำว่า 泰国 แต่ผู้แปลเลือกที่จะแปลเป็นคำว่า พระนคร เพื่อสื่อว่า คำว่า พระนคร ก็คือ ประเทศไทย เนื่องจากในการแปลชื่อประเภทนี้จะไม่ค่อย แตกต่างจากชื่อในภาษาจีนเท่าไรนัก แต่เป็น การใช้คำแปลแทนคำอีกคำ ถือเป็นการสะท้อน วัฒนธรรมทางภาษาอย่างหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ กลวิธีการ แปลที่พบตามกรอบงานวิจัยของ กันยัณีนี จตุพรพิมล (Jatupornpimol, 2014) เรื่องการนำกลวิธีการ แปลแบบขยายมาขยาย ความเดิมโดยการแทนความหมาย ความหมาย หนึ่งมาเป็นอีกความหมายหนึ่ง โดยยึดหลัก วัฒนธรรมทางภาษาที่จะแปล

2. กลวิธีการ แปลแบบขยายความ โดยการลดคำ จำนวน 7 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 50 เป็นกลวิธีการ แปลที่ลดคำขยายความออกไป ในภาษาไทย แต่ยังคงมีคำขยายความในภาษาจีน เช่น เมืองโบราณ (古城七十二府) ผู้แปล เลือกที่จะแปลแค่คำว่า 古城 โดยลดคำ ขยายความออกไป เพื่อให้ชื่อสถานที่มีความ กระชับ และในสังคมไทยเรียกกันสั้น ๆ ว่า เมืองโบราณ

3. กลวิธีการ แปลแบบขยายความ โดยการเพิ่มคำ จำนวน 6 รายชื่อ คิดเป็น ร้อยละ 42.85 เป็นกลวิธีเพิ่มคำขยายความเข้ามา ในภาษาไทยถึงแม้ภาษาจีนจะไม่มีก็ตาม เป็นการแปลเอาความหมายแต่ก็มีการเพิ่มคำ ทำให้เข้าใจมากขึ้น เช่น สวนสนุกดรีมเวิลด์ (梦幻世界) ผู้แปลไม่ได้แปลแค่คำในภาษาจีน ที่ปรากฏอยู่เท่านั้น แต่แปลเพิ่มคำบอกประเภท เข้าไป เพื่อให้รู้ว่าเป็นสถานที่ประเภทไหน ผู้แปลได้ขยายความในภาษาไทย เพื่อให้รู้ชื่อ สถานที่นั้น จะสอดคล้องกับการแปลเพิ่มเติม (addition translation) เป็นการแปลเพิ่มคำ นอกเหนือจากต้นฉบับเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความ เข้าใจมากขึ้น

กลวิธีการ แปลเอาความหมาย เป็นกลวิธี การแปลเอาความหมายทั้งหมด ชื่อที่แปล ความหมายในชื่อภาษาจีนเป็นภาษาไทย ชื่อของ ทั้งสองภาษามีความหมายเหมือนกันทั้งหมด แต่โครงสร้างทางภาษามีความต่างกัน เพราะ ภาษาไทยคำหลักจะอยู่ ข้างหน้า คำขยาย ส่วนภาษาจีนคำหลักจะอยู่ ข้างหลัง เช่น 菩提寺

ซึ่งคำว่า 菩提 แปลเป็น ต้นโพธิ์ และ คำว่า 寺 เมื่อนำมาเรียงตามโครงสร้างประโยคไทยก็จะแปลว่า วัดโพธิ์

อันดับที่ 5 กลวิธีแบบอื่น ๆ มีจำนวน 8 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.63 เป็นกลวิธีการแปลที่ไม่ตรงกับการแปลใดเลย เช่น วังสวนผักกาด (苏安·帕凯德 宫殿博物馆) ชื่อสถานที่ในภาษาไทยกับภาษาจีนไม่สอดคล้องกับการแปลแบบตั้งชื่อใหม่แต่อย่างใด สังเกตจากชื่อในภาษาจีนมีความยาวกว่าชื่อภาษาไทยมาก การตั้งชื่อแบบนี้จึงไม่ค่อยเป็นที่นิยมในการแปลภาษาจีนในลักษณะแบบนี้ คำว่า “苏安·帕凯德” เป็นชื่อของ “พระองค์เจ้าจุมภฏพงษ์บริพัตร” คำว่า “宫殿” แปลว่า “วัง” และคำว่า “博物馆” แปลว่า “พิพิธภัณฑ์” สรุปได้ว่ากลวิธีนี้ ได้นำชื่อของบุคคลมาตั้งเป็นชื่อสถานที่ แต่อาจไม่ได้ได้รับความนิยมเพราะเป็นชื่อที่ค่อนข้างยาวเกินไป ไม่เหมาะที่จะนำมาตั้งเป็นชื่อสถานที่

อันดับที่ 6 กลวิธีการแปลถอดเสียง เป็นกลวิธีการแปลที่อาศัยการทับศัพท์ถอดเสียงอย่างเดียว โดยไม่มีคำเสริมใด การทับศัพท์ถอดเสียง คือ การใช้การเลียนเสียงที่ใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับมากที่สุด มาตั้งเป็นชื่อสถานที่ท่องเที่ยว เช่น แม่สาย (湄赛) จะเห็นได้ว่าเป็นการทับศัพท์ถอดเสียงโดยไม่มีคำเสริมเพิ่มเติม

ในการศึกษาค้นคว้าพบว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบผสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.45 จากจำนวน 142 รายชื่อ กลวิธีการแปลแบบผสมที่พบมากที่สุดในที่นี้คือ กลวิธีการแปลผสมโดยการถอดเสียงกับการแปลเอาความหมาย

มีจำนวน 60 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 72.28 จาก 82 รายชื่อเนื่องจากคำเฉพาะบางคำไม่มีในภาษาอีกภาษาหนึ่งจึงต้องมีการทับศัพท์เกิดขึ้น แต่การทับศัพท์อย่างเดียวยังคงไม่พอ เพราะผู้อ่านอาจไม่เข้าใจถึงสถานที่นั้นอย่างแท้จริง จึงต้องมีการแปลเอาความหมาย โดยใช้คำที่บ่งชี้ว่าสถานที่นั้นเป็นสถานที่ประเภทใด หรือที่เรียกอีกอย่างว่า “คำนามสามัญ” เช่น 海滩 (หาด) 岛 (เกาะ) 湾 (อ่าว) 半岛 (แหลม) 群岛 (หมู่เกาะ) ฯลฯ เป็นต้น แม้การบอกประเภทของสถานที่จะอยู่ในรูปแบบที่ใกล้เคียงกัน แต่ความหมายที่จะสื่อมีความแตกต่างกัน เช่น หากพูดถึงทะเล โดยปกติแล้วก็จะนึกถึง หาด เกาะ อ่าว แหลม คำเหล่านี้มีความแตกต่างกันยกตัวอย่างคำว่า อ่าว ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (The royal institute, 2011) หมายถึง ส่วนของมหาสมุทร ทะเล หรือ ทะเลสาบที่ล้ำเข้าไปในฝั่งหรือในแผ่นดินมีลักษณะเว้าโค้งและเปิดกว้าง ทำให้มีแนวของชายฝั่งทะเลยาว และคำว่า หาด อันหมายถึง เนินที่ลาดลงไปในน้ำหรือบริเวณที่ตื้นเขินเป็นเนินอยู่กลางน้ำ ส่วนมากเป็นเนินทรายถึงแม้จะอยู่บริเวณใกล้เคียงกันดังนั้นในรูปของภาษาต้นฉบับกับฉบับแปลจึงต้องแยกประเภทของสถานที่ทำให้ผู้รับสารเห็นเป็นรูปทางภาษาอย่างชัดเจน เช่น คำว่า 苏林海滩 ผู้แปลแปลเป็น อ่าวสุรินทร์ แต่ที่จริงแล้วสถานที่นี้เป็นหาด ดังนั้นการจดจำคำเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสื่อความหมาย ผู้แปลจึงต้องให้ความสำคัญกับการที่จะแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยว

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับชื่อแปลภาษาไทยที่มีการใช้คำทับศัพท์ว่า เกี่ยวข้องกับเรื่องของการปนภาษา (code-mixing) เพราะคำทับศัพท์ที่ผู้แปลใช้ในการแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยว ในภาษาจีนเมื่อแปลเป็นภาษาไทย และยึดหลักตามชื่อสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้วนั้น มีการปนภาษาอังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น 暹罗海洋世界 (สยาม-โอเชียนเวิลด์) จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ในภาษาจีนเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาไทยได้ แต่ผู้แปลเลือกที่จะแปลตามความนิยมในสังคมไทย เป็นการแปลจากคำอังกฤษมาแล้วนำมาเขียนในรูปแบบของภาษาไทย จึงถูกนำเข้ามาใช้แทนที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับ Newmark ที่กล่าวว่าชื่อเฉพาะมักจะใช้ในวิธีการทับศัพท์ (transference) นอกจากนี้ชื่อเฉพาะ อาจมีการทับศัพท์คำอื่น ๆ ในที่นี้จะกลายเป็นคำยืม (loan word) ในที่สุด คำยืมเป็นคำที่ใช้การทับศัพท์ของภาษาภาษาหนึ่ง โดยใช้กันจนชินแล้วติดหูก่อให้เกิดการใช้คำแทนจนกลายมาเป็นคำยืม ดังนั้นกลวิธีที่พบมากที่สุดในแต่ละจังหวัด คือ กลวิธีการแปลแบบผสม เนื่องจากคณะผู้วิจัยพบกลวิธีการแปล

แบบผสมมากถึง 10 จังหวัด จากจำนวนทั้งหมด 15 จังหวัด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

ชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีการทับศัพท์ โดยมีชื่อเหมือนกัน ควรมีการเพิ่มบอกรายละเอียดของสถานที่ เช่น คำว่า 玛哈泰寺 แปลเป็นไทยว่า วัดมหาธาตุ ซึ่งจะมีทั้งในจังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอยุธยา การที่ชื่อมีลักษณะที่เหมือนกัน ควรมีคำบอกจังหวัดในชื่อไปด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อมูลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาจีนเป็นภาษาไทย และผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลชื่อเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด คณะผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมได้ ประกอบด้วย การศึกษาวิจัยเปรียบเทียบหนังสือเล่มอื่น ๆ และ การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปลศัพท์ในด้านอื่น ๆ

REFERENCES

- Boonlerd, P. (2014). 'The Phra Racha Wang Derm' educational resources Thonburi Historical. Retrieved September 14, 2018, from <https://www.dailynews.co.th/article/290490> (in Thai)
- Dhammathai. (n.d.). Watbenchama. Retrieved September 15, 2018, from <http://www.dhammathai.org/watthai/bangkok/watben.php> (in Thai)
- Iamworamet, T. (2010). Chinese-Thai dictionary. Bangkok: RAMSARN (New Edition) Press. (in Thai)
- Jatupornpimol, K. (2014). A translation of Thai tourist attraction names into Chinese. Journal of the Faculty of Arts, Silpakorn University. 36(1) 226-243. (in Thai)
- Kunlatumrong, R. (2009). Understand language to translate: from theories to practice. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Latee, N. (2013). Translation of Atlantic: Great Sea Battle, Heroic Discoveries, Titanic Storms, and a Vast Ocean of a Million Stories, a history book. Bangkok: National Institute of Development Administration. (in Thai)
- Numtong, K. (2011). Thai-Chinese translation text book. 2nd edition. Bangkok: Confucius Institute at Kasetsart University. (in Thai)
- Phetchertchu, S. (2009). Introduction to Chinese-Thai translation text book. Bangkok: Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Royal Institute. (2011). The Royal Institute Dictionary. Retrieved September 14, 2018, from <http://www.royin.go.th/dictionary/>. (in Thai)
- Thummajaroenkit, K. (2010). Thai-Chinese Translation. Bangkok: China Siam (Revised edition). (in Thai)
- Svetarundra, P. (2018). Press release on the tourism situation of Thailand in August 2018. Retrieved October 15, 2018, from https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=10794. (in Thai)
- 编委会著. (2015). 畅游泰国》Guide To Thailand. 北京: 中国轻工业出版社. (in Chinese)